

Επιστήμη και Κοινωνία

Γράφει η Όλια Τσιβτανίδου

Μεταδιδακτορική Συνεργάτιδα στο Πανεπιστήμιο Κύπρου

[800 λέξεις]

Ο επιστημονικός λόγος για την ισότητα των φύλων και ο αντίκτυπός στην κυπριακή κοινωνία

Ερευνητικό έργο της Καθηγήτριας Μαίρης Κουτσελίνη, Διευθύντρια της Έδρας UNESCO για την Ισότητα και Ενδυνάμωση των Φύλων του Πανεπιστήμιο Κύπρου

Η ανανέωση της έδρας UNESCO για την ισότητα των φύλων και οι δράσεις της

Τα τελευταία έξι χρόνια το Πανεπιστήμιο Κύπρου αποτελεί έδρα της Οργάνωσης των Ηνωμένων Εθνών για την Εκπαίδευση, την Επιστήμη και τον Πολιτισμό (UNESCO) για την Ισότητα και την Ενδυνάμωση των Φύλων. Με αφορμή την ανανέωση αυτού του συμβολαίου για την επόμενη τετραετία, ζητήσαμε από την κ. Κουτσελίνη να μας αναφέρει τις δράσεις που λαμβάνουν χώρα στα πλαίσια αυτής της συμφωνίας και τις κοινωνικές τους προεκτάσεις.

Η ανάγκη για την πραγματοποίηση ερευνητικών δράσεων προκύπτει λόγω της περιορισμένης σχετικής ερευνητικής δραστηριότητας για την ισότητα των δύο φύλων στον κυπριακό χώρο. Περαιτέρω, οι προκαταλήψεις που φαίνεται να εξακολουθούν να υφίστανται για τη θέση της γυναίκας στην κοινωνία, καθιστά αναγκαία την ενημέρωση του κοινού για τέτοια θέματα.

Σύμφωνα με την κ. Κουτσελίνη, έχει διαπιστωθεί ότι η ανισότητα δεν είναι κατανοητή σε ευρεία κλίμακα. Όπως αναφέρει «*Αν σκεφτεί κανείς ότι μόνο 9-11% είναι οι γυναίκες σε θέσεις λήψης απόφασης, ενώ αποτελούν το 50-51% του πληθυσμού, και κανείς δε βλέπει την κατάσταση αυτή ως ανισότητα, αντιλαμβάνεσαι πόσο η πραγματική κατάσταση δεν γίνεται εύκολα αντιληπτή*». Αυτό διαπιστώνεται να ισχύει και στον ακαδημαϊκό χώρο, αφού σύμφωνα με αποτελέσματα έρευνας που έγιναν για το προφίλ των δύο φύλων στην ακαδημία, φάνηκε ότι σε ανώτατες ακαδημαϊκές θέσεις και σε θέσεις λήψης απόφασης οι γυναίκες απουσιάζουν.

Η Έδρα ΟΥΝΕΣΚΟ του Πανεπιστημίου Κύπρου συνεργάζεται με 25 πανεπιστήμια και Οργανισμούς σε Ευρωπαϊκή Ένωση και Μέση Ανατολή, οι οποίοι είναι διαπιστευμένοι εταίροι της Έδρας. Μαζί διοργανώνουν παράλληλες ή/και από κοινού έρευνες και δράσεις με τους ίδιους στόχους και την καλλιέργεια κοινής αντίληψης σε θέματα ισότητας.

Καταπολέμηση της ανισότητας των φύλων

Τίθεται το ερώτημα λοιπόν, πώς μπορεί να αντιμετωπιστεί περαιτέρω αυτή η ανισότητα των φύλων; Η εκπαίδευση και η κουλτούρα της κοινωνίας μας καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό τέτοιες νοοτροπίες. Ωστόσο σύμφωνα με την κ. Κουτσελίνη αυτό δεν είναι δυνατό να επιτευχθεί παρά σε βάθος χρόνου και αυτό γιατί τα ωφελήματα οποιωνδήποτε δράσεων στον χώρο της εκπαίδευσης χρειάζονται αλλαγή κουλτούρας και συμπεριφοράς. Αυτό κατά τον Mallinson χρειάζεται 50 τουλάχιστον χρόνια. Σαφώς είναι σημαντική η δραστηριοποίηση στο χώρο της εκπαίδευσης προς αυτή την κατεύθυνση, όπως και πράγματι έχουν γίνει ήδη σχετικά σεμινάρια στη μέση εκπαίδευση, χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ. Παρόλα αυτά η τακτική των ποσοτώσεων, ως προσωρινού μέτρου, αποτελεί σύμφωνα με την κ. Κουτσελίνη ίσως τη μόνη άμεση στρατηγική που θα μπορούσαμε να υιοθετήσαμε στα πλαίσια των προσπαθειών αντιμετώπισης της ανισότητας των φύλων. *«Και δε θεωρούμε ότι είναι προσβλητική η ποσόστωση, διότι δε δεχόμαστε ότι μόνο το 9% των γυναικών από το 51% είναι ικανές, ενώ από το 49% των αντρών είναι ικανοί το 91%»* αναφέρει χαρακτηριστικά η κ. Κουτσελίνη. Άλλωστε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σε ψήφισμά του Ιούνιο του 2015 εισηγείται τις ποσοτώσεις ως το μόνο μέσο και όντως η εφαρμογή της τακτικής αυτής σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, έφερε αποτελέσματα.

Ισότητα των φύλων στην πολιτική ζωή

Κάνοντας αναφορά σε ένα νέο ερευνητικό έργο με το ακρωνύμιο CODE-IWP (Increasing Democracy through Women' s Participation), το οποίο χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, η κ. Κουτσελίνη αναφέρει ότι βασικός στόχος αυτού του έργου είναι η αύξηση της συμμετοχής των γυναικών τόσο ως ψηφοφόρων όσο και ως υποψηφίων στις τοπικές και ευρωπαϊκές εκλογές αλλά και στην πολιτική ζωή γενικότερα. Ανάμεσα στις δραστηριότητες που έχουν ήδη λάβει χώρα στα πλαίσια αυτού του έργου, είναι η πραγματοποίηση εργαστηρίων που απευθύνονται σε νέους ανθρώπους και ειδικότερα σε νέες γυναίκες, οι οποίες επιθυμούν να συμμετάσχουν στην πολιτική ζωή.

Αντίκτυπο της Έρευνας στην Κοινωνία

Η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων μιας επιστημονικής έρευνας είναι καταλύτης για μια κοινωνία που θέλει να εξελίσσεται και να αναβαθμίζεται. Η κ. Κουτσελίνη αναφέρει ότι δυστυχώς αυτό δε γίνεται σε ικανοποιητικό βαθμό στον κυπριακό χώρο, δηλαδή η διάδοση των πορισμάτων της έρευνας και η αξιοποίησή τους από την Πολιτεία δεν είναι ικανοποιητική ακόμα. Παρόλα αυτά η κ. Κουτσελίνη αναγνωρίζει ότι η αλλαγή προς τη σωστή κατεύθυνση άρχισε να γίνεται. Δηλαδή ενώ μέχρι στιγμής μόνο ο πολιτικός λόγος ακουγόταν, τώρα φαίνεται ότι και ο επιστημονικός λόγος αποκτά αξία στην κοινωνία μας.

Συμβουλή προς τους νέους

Είναι φανερό ότι βρισκόμαστε σε ένα δρόμο αλλαγής για τα κυπριακά δεδομένα και αυτό προκύπτει ως αποτέλεσμα μιας συνεχούς προσπάθειας καταπολέμησης στερεοτύπων και προκαταλήψεων και μιας προσπάθειας δημόσιας συζήτησης και παρέμβασης σε θέματα ισότητας. Η κ. Κουτσελίνη, ερωτηθείσα στο τι θα συμβούλευε τους νέους που ενδιαφέρονται για την επιστήμη και την τεχνολογική επινόηση, απαντά: *«Ναι μην εγκαταλείψουν ποτέ το ενδιαφέρον τους. Αυτό το οποίο ουσιαστικά τρέφει τον άνθρωπο και τον κάνει να φτάσει στο σημείο, σε κάποιο στάδιο της ηλικίας του, να πει έχω φτάσει στην αυτοπραγμάτωση, είναι να κάνει αυτό που πραγματικά τον εμπνέει και του δίνει κίνητρο»*. Η κ. Κουτσελίνη καταλήγει αναφέροντας ότι από τη στιγμή που θα έχουμε νέα παιδιά, νέους ανθρώπους, νέους επιστήμονες, που είναι αφοσιωμένοι σε αυτό που θα κάνουν, όλα τα πράγματα θα βαίνουν καλά.

Ένθετα

«Το Πανεπιστήμιο Κύπρου τα τελευταία τέσσερα χρόνια, αποτελεί έδρα της Οργάνωσης των Ηνωμένων Εθνών για την Εκπαίδευση, την Επιστήμη και τον Πολιτισμό (UNESCO) για την Ισότητα και την Ενδυνάμωση των Φύλων.»

Φωτογραφίες

